

MA25PA

Jaciment de crinoïdeus des Cosconar

Situació

Municipi:

Escorca

Coordenades
UTM

X: 486462

(31N ETRS89):

Y: 4410624

Dificultat i durada

2 h 40 min

Accés

Actualment l'accés as Cosconar està restringit, ja que travessa diverses finques particulars. Només s'hi pot accedir els diumenges pel camí que condueix a la possessió de Mossa. Aquest camí parteix del punt quilomètric 17,9 de la carretera Lluç-Pollença (Ma-10). Sense perjudici d'altres autoritzacions, és necessària l'autorització del titular de la propietat privada. L'accés és lliure (el dia comentat anteriorment).

Interès principal

Paleontològic

Interès secundari

Estratigràfic

Descripció de la localitat

Encara que una bona part dels massissos rocosos que conformen la Serra de Tramuntana corresponen a roques del juràssic inferior (200-185 Ma), aquestes se solen caracteritzar per l'escassetat o absència de fòssils característics.

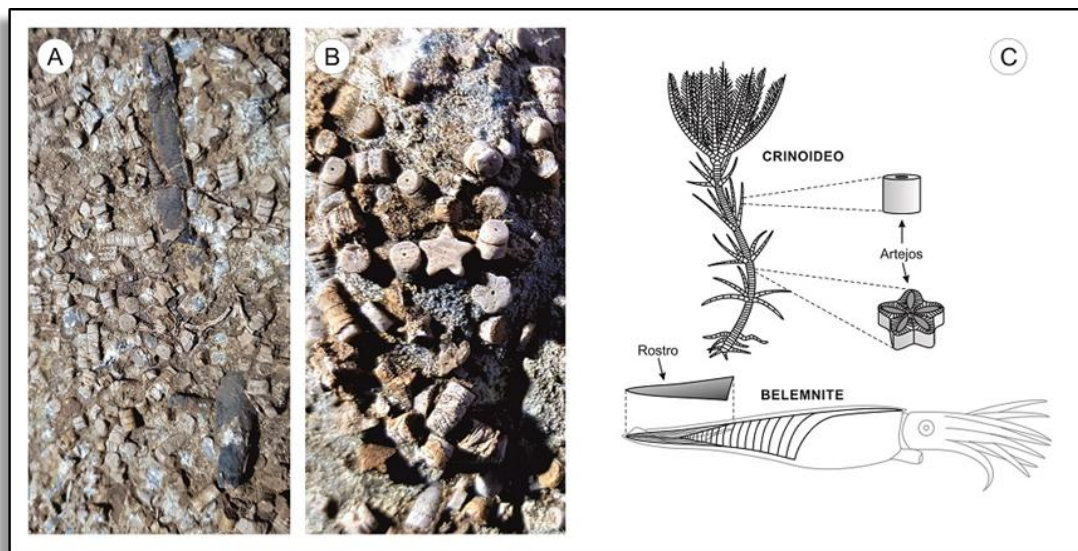
Es Cosconar constitueix una excepció, atès que és un dels jaciments més importants en l'àmbit paleontològic i estratigràfic del lles i destaca tant per l'abundància dels fòssils com per la seva extensió i bona exposició en superfície.

En aquest jaciment s'ha definit una formació geològica, la formació Cosconar, que es caracteritza principalment per la presència d'un tipus de roca calcària composta per restes de crinoïdeus anomenada encrinita.

Els crinoïdeus són uns equinoderms ramosos (parents llunyans de les estrelles i dels eriçons de mar) formats a base de petites peces que recorden els grans d'un collar anomenats artells. Quan moren, el més normal és que els artells es disgreguin i puguin formar acumulacions al llit marí, origen de les encrinites.

Associat a aquests dipòsits apareix l'altre fòssil principal del jaciment: el belemnite.

Parents dels calamars actuals, els belemnites són un dels fòssils més característics del mesozoic. Encara que les seves parts toves molt poques vegades es preserven, l'apex de la seva closca calcària amb forma de bala (rostre) ho fa de manera comuna i, igual com els crinoïdeus, pot formar acumulacions. La proporció d'un isòtop d'oxigen (oxigen-18) a les closques és indicativa de la temperatura del medi marí en el qual vivien.

A) Rostres de belemnites entre artells de crinoïdeus, B) detall dels artells de crinoïdeus que formen l'encrinita, C) esquema d'un crinoïdeu i d'un belemnite que mostra les parts que generalment fossilitzen.

De manera més secundària i en els nivells superiors de la formació Cosconar, formada principalment per margocalcàries, també hi ha ammonits i braquiòpodes.

Gràcies a l'abundància de fòssils en el jaciment s'han pogut realitzar nombrosos estudis bioestratigràfics molt detallats de l'evolució, tant del medi com de la fauna d'aquesta etapa del juràssic inferior.

A la zona des Cosconar també hi ha un aflorament de roques del miocè inferior, de fa uns 20 Ma, que corresponen a la formació Sant Elm, formada per dipòsits marins de caràcter litoral anteriors a l'orogènia alpina. Apareixen a la base de l'escarpament, on hi ha edificades les cases des Cosconar, per davall un encavalcament la base del qual està constituïda per roques del triàsic superior.

Com que els materials del miocè són més propensos a l'erosió, aquesta ha acabat per formar una balma que es va aprofitar per construir-hi les edificacions. A aquesta erosió desigual s'anomena erosió diferencial.

Cases des Cosconar, construïdes aprofitant el buit que hi va deixar l'erosió diferencial de materials del miocè inferior respecte de materials del triàsic superior, molt més durs (roques de la part superior).

Per a saber-ne més

ROSALES, I.; BARNOLAS, A.; GOY, A.; SEVILLANO, A.; ARMENDÁRIZ, M.; LÓPEZ-GARCÍA, J. M., 2018. Isotope records (C-O-Sr) of late Pliensbachian-early Toarcian environmental perturbations in the westernmost Tethys (Majorca Island, Spain). *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology*, 497: 168-185.

Recomanacions

El LIG només és visitable els diumenges, atès que el camí d'accés queda tancat la resta de la setmana.

Es recomana roba i calçat adequats per a muntanya.

Aprofiteu la visita as Cosconar per donar la volta al Puig Roig, muntanya a la falda de la qual es troba aquesta finca i que, al seu torn, és un altre LIG d'interès tectònic.